

V české populaci narůstá počet žen, které nemají dostatečnou ochranu před nechtěným těhotenstvím, varují lékaři.

V české populaci narůstá počet žen, které nemají dostatečnou ochranu před nechtěným těhotenstvím. Čeští gynekologové proto spustili edukační projekt Fórum antikoncepce, který ženám poskytne objektivní a praktické informace o přínosech a rizicích všech antikoncepčních metod s cílem snižovat počty uměle ukončených těhotenství.

„Jako žena a matka vím dobře, že to nejlepší pro dítě je, když přijde na svět očekávané, milované a plánované. Samozřejmě, že ne vše se dá v životě naplánovat, ale těhotenství by nemělo být věcí nechtěné náhody. Nejlepší cestou je samozřejmě zodpovědný přístup k intimnímu životu a k tomu jistě patří i mít dostatek kvalitních a dostupných informací o metodách antikoncepce. Tuto osvětu velice vítám. Dává mladým ženám možnost porovnat mýty s fakty, svobodně a odpovědně se rozhodnout,“ uvedla náměstkyně ministra zdravotnictví Lenka Teska Arnoštová.

Chránit ženy před nechtěným těhotenstvím je také cílem lékařů, kteří spustili dlouhodobý edukační projekt Fórum antikoncepce.

„Neplánovaná těhotenství představují nejen vysoké náklady pro zdravotní a sociální systém, ale zejména vysokou emocionální zátěž pro těhotné ženy a jejich rodiny. Česká republika byla od zavedení moderních metod hormonální antikoncepce velmi úspěšná ve snižování počtu interrupcí. Tento pozitivní trend se v posledních letech bohužel zastavil a mnozí z nás se obávají nárůstu uměle ukončených těhotenství. V největším riziku jsou zejména mladé dívky a ženy, jejichž sexuální chování může významně ovlivnit jejich budoucí život. Proto spouštíme projekt Fórum antikoncepce, který má ženám pomoci činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí a chránit tak jejich reprodukční zdraví,“ říká MUDr. Vladimír Dvořák, Ph.D., předseda České gynekologické a porodnické společnosti ČLS JEP, která má nad projektem Fórum antikoncepce záštitu.

Projekt, který bude veřejnosti poskytovat objektivní informace o metodách antikoncepce a bude motivovat k jejímu bezpečnému užívání, podporují i odborníci z jiných oblastí.

„Dle demografických analýz byl výrazný nárůst užívání hormonální antikoncepce v ČR po roce 1990 zásadní příčinou prudkého poklesu počtu interrupcí, který byl ještě na počátku 90. let vysoký. Díky tomu nyní ČR patří mezi vyspělé státy s nízkým počtem uměle ukončených těhotenství, a to i přes liberální zákon umožňující interrupci na žádost ženy. Užívání antikoncepce je v ČR stejně jako ve vyspělých státech nedůležitější na začátku reprodukčního období žen, protože pomáhá udržovat nízkou míru plodnosti a nízkou míru interrupcí u mladých žen do 20 let, kdy se převážně jedná o neplánovaná a nechtěná těhotenství. Díky tomu byla dosud situace v ČR nejen lepší než ve většině postkomunistických zemích, ale dokonce lepší než v některých západoevropských zemích jako je Velká Británie, Francie či Švédsko, kde se potýkají s vyšším počtem nechtěných těhotenství u mladých žen do 20 let,“ uvádí doc. RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D., vedoucí katedry demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Od roku 1990 do roku 2007 stále narůstal počet uživatelů hormonální antikoncepce. V roce 2007 užívalo hormonální antikoncepci 3 540 000 žen, tj. zhruba 40 procent žen v plodném věku. Popisovaný nárůst užívání hormonální antikoncepce o více než 1000 procent od roku 1990 byl spojen se současným poklesem počtu interrupcí ze 100 000 na 24 000 ročně.

„V roce 2008 nastal trend strmého poklesu užívání hormonální antikoncepce. Počet uživatelů se snížil na 2 350 000, tedy o 30 procent. Jen částečně tento pokles nahradilo užívání nitroděložních tělísek, zejména jejich hormonální varianty s levonorgestrem. Ta také dosáhla svého vrcholu v roce 2008, kdy jich bylo zavedeno přibližně 20 000. Tělíska chrání před otěhotněním 5 let, ale v roce 2013, kdy bychom tedy očekávali stejnou spotřebu, jich byla zavedena sotva polovina. Jediná antikoncepční metoda, jejíž užívání narůstá, je postkoitální antikoncepce (pilulka po styku),“ shrnuje statistická data o užívání různých metod hormonální antikoncepce Doc. MUDr. Tomáš Fait, Ph.D. z gynekologicko-porodnické kliniky v pražském Motole.

Na příčiny poklesu v užívání hormonální antikoncepce se zaměřili lékaři v průzkumu, který proběhl na jaře tohoto roku.

„Největší podíl, konkrétně 30 procent žen, jako svou největší obavu ohledně užívání hormonální antikoncepce uvádí váhový přírůstek. 23 procent žen se obává tromboembolické nemoci. Celých 28 procent „vlastně neví“ a neuvádí konkrétní důvod, proč hormonální antikoncepci odmítají

nebo ji přestaly užívat,“ shrnuje výsledky průzkumu MUDr. Petr Křepelka, Ph.D. z Ústavu péče o matku a dítě v pražském Podolí.

Výsledky tohoto průzkumu potvrzují fakt, že mezi ženami a veřejností obecně panuje mnoho zažitých mýtů, mylných domněnek a nejasností. Podle šesti desítek různých studií má hormonální antikoncepce nulový nebo velmi nízký vliv na zvyšování tělesné hmotnosti uživatelék. Zároveň je také prokázáno, že dlouhodobé užívání antikoncepce neovlivňuje funkci ženských pohlavních orgánů a nemá příčinou vazbu na plodnost ženy, pokud je vysazena. Moderní přípravky kombinované hormonální antikoncepce obsahují malé množství hormonů a riziko žilní trombózy je mnohem nižší, než je riziko tohoto onemocnění související s těhotenstvím, porodem a šestineděním. Hormonální antikoncepce navíc dokáže vedle svého základního úkolu, tj. chránit před nežádoucím těhotenstvím, pomáhat s nepravidelnostmi cyklu, bolestmi a dalšími potížemi při menstruaci. Navíc významně snižuje riziko rozvoje rakoviny vaječnicků a rakoviny děložní sliznice, které nelze odhalit při preventivních gynekologických prohlídkách.

„Již v roce 2011 bylo analyzováno 49 studií, které porovnávaly vliv různých metod antikoncepce na hmotnost uživatelék oproti placebo (kontrolnímu vzorku bez účinné látky). Z této rozsáhlé analýzy vyplynulo, že kombinovaná hormonální antikoncepce, obsahující estrogen i progestin, nezpůsobovala přibývání na váze. Další analýza 22 studií, které se zabývaly vlivem čistě progestagenní antikoncepce (obsahuje pouze progestin) na tělesnou hmotnost, vyšla v roce 2016. Autoři dospěli k závěru, že míra důkazů o vlivu této antikoncepce na hmotnost uživatelék je velmi nízká,“ komentuje jeden z nejrozšířenějších mýtů o antikoncepci MUDr. Petr Křepelka, Ph.D.

Antikoncepce je velmi široké téma a volba vhodné antikoncepční metody je stále více otázkou nejen dat a faktů, ale také přesvědčení a životního stylu. Není proto divu, že se v médiích a ve veřejném prostoru objevují doporučení a návody od mnoha osob. Lékaři z Fóra antikoncepce diskuzi vítají, ale odmítají tvrzení, která jsou vyloženě nepravdivá a v důsledku poškozují samotné pacientky. Mnohé ženy by z užívání hormonální antikoncepce mohly profitovat, ale jsou zbytečně strašeny a odrazovány informacemi, které popírají výsledky studií a klinické praxe.

„Sexuální zdraví je důležitou součástí celkového stavu pohody a spokojenosti v osobním a partnerském životě. Spolehlivá antikoncepce patří k základním předpokladům spontánních sexuálních aktivit a umožňuje optimální plánování rodičovství. Reprezentativní studie dlouhodobě potvrzují, že kombinovaná hormonální antikoncepce v naprosté většině případů zlepšuje sexuální život a přispívá ke stabilitě párového soužití,“ dodává sexuolog MUDr. Zlatko Pastor, Ph.D.

Jaké jsou další mýty o antikoncepci, komu hrozí riziko trombozy, jaká jsou rizika a benefity jednotlivých antikoncepčních metod a jak pro sebe vybrat tu nejvhodnější? Co je dobré si promyslet před návštěvou gynekologa, na co je vhodné se zeptat a co při úvaze o užívání antikoncepce neopomenout? To vše se můžete dozvědět na webových stránkách www.forumantikoncepce.cz.

O Fóru antikoncepce:

Fórum antikoncepce je garantovaným, spolehlivým, objektivním a aktuálním zdrojem informací o benefitech a rizicích užívání antikoncepce a ochraně ženského reprodukčního zdraví obecně. Představeno bylo u příležitosti Světového dne antikoncepce (26.9.), který byl vyhlášen Radou Evropy, podporuje ho Světová zdravotnická organizace a mezinárodní odborné lékařské společnosti a jehož motem je slogan „Každé těhotenství má být chtěné“. Cílem projektu je dlouhodobě přinášet srozumitelné a ověřené informace, zlepšovat dialog mezi lékaři a pacientkami, a nabízet široké veřejnosti studiemi ověřené podklady pro informovanou volbu při rozhodování o užívání antikoncepce.

Kontakt pro média

MEDIBAY s.r.o.
info@medibay.cz
+420 603 330 237